

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Füzet 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szárn ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Hosszu a reverendája, rövid a memoriája.

A „Csongrádi Közlöny“ nagy nevű szerkesztőjére tökéletesen ráillik ez az átalakított szólásmód: hosszú a reverendája, rövid a memoriája.

Ugyanis lapja a „Csongrádi Közlöny“ f. évi 5-ik számában a „Csongrád-sövényházi ármentesítő- és belvizszabályozó társulat ketté válásával foglalkozik s feledve a multat, szokott nagyképűségével vágja ki, hogy: „Csongrád város közönsége ugyan csak hamar megkapta a jutalmat azért a ballépésért, melylyel az ellenzéki elvek cserben hagyása mellett, Gajáry Ödönt városunk országgyűlési képviselőjévé választotta... A Csongrád-sövényházi ármentesítő- és belvizszabályozó társulat ketté osztásának ügye tekintetben már nagyon hasznos és világos tanuságot szolgáltat... Hát most álljanak már elő a liberálisok az ellenzéket rágalmazni;... De hát hol is volt Gajáry, hogy nem emelte föl szavát választóinak érdekében a kormánynál? Láthatja ebből a nép, hogy a liberálisok csak hazudni tudnak és az ellenzéket rágalmazni, hanem a hol meg kellene védelmezni a nép érdekeit, ott sem ők, sem a

kormány nem teljesítik kötelességüket.“

Csodáljuk, hogy t. szerkesztő collegánkat így cserben hagyta az emlékező tehetsége, avagy annyira beborult volna felette, hogy ama boldog időkre sem emlékeznek már vissza, midőn a Hockos-éra alatt népszerűsége tetőpontján állva hirdette, hogy Csongrád város közönsége s ártéri birtokossága csak akkor lesz majd boldog, ha Pallavicini Sándor örgróftól megszabadul.

Csongrád város érdekeire annyira káros közelmúlt emlékei tehát t. szerkesztő collegánk által feledve vannak, feledve most a midőn a pártja és általa hangoztatott külön válás teljesedésbe megy s a nép akkori óhajának megfelelőleg Darányi földmivelésügyi miniszter Pallavicini Sándor örgróftól a nagy érdekellentétknél fogva az 1884. évi XIV. t. cz. 2. §-ában adott jogán a társulat kötelékéből kirekesztette.

Ugy látszik, a mi t. collegánk meggyőződése változó, mint a földgömbön fujdogáló szellő, mely hol meleg, hol meg hideg. Egy évvel ezelőtt azt tartotta Hegyi Antal Csongrád város ártéri birtokosságára üdvösnek, ha az örgróftól megvál, mert

akkor olyan volt a nép hangulata, ma meg az együtt maradás volna jobb, mert olyan az általuk csinált közvélemény.

Látszik ebből, milyen meggyőződésből eredő volt az a harc, melyet a Hock-párt élén Hegyi Antallal, Pallavicini Sándor örgróf ellen, a külön válás mellett éveken által folytatott s milyen közkedveltségű az eredmény, melyet a társulat belbékéjének feldulásával, a folytonos izgatások utján elértek.

Tanulságos egy eset: a szülők megtagadják a magzatot, mert a nagyreményű csecsemő azzal az ábrázattal jött a világra, kiktől származott.

A Csongrád-sövényházi ármentesítő- és belvizszabályozó társulat ketté válása Hegyi Antalnak s véle a jobb-letre szenderült Hock-pártnak édes, de születése után kitagadott gyermeke.

Azzal a harcmodorral egyebet elérni nem is lehetett, mint azt, hogy Pallavicini megragadta a kínálkozó alkalmat, az ellene felhozott rágalmakat ürügyül használva fel, a miniszter rendeletével a társulat kebeléből kivált.

És hogy a Hegyi Antal s pártja kívánsága teljesedésbe ment, ki a

TÁRGYA.

Változó hangulat.

Ifj. Bródy Albert.

Egy kicsi levelet
Kapok minden reggel,
Tele van az írva
Forró szerelemmel.

Egy kicsi levelet
Küldök minden este
Szomorú életem
Van benne lefestve.

És így minden reggel
Rózsás kedvem támad
És így minden este
Majd megöl a bánat.

Ha most itt lehetnél,
Vagy én lennék nálad:
De megölelnének
De meg csókolnának.

Mikor fogunk mi már
Szebb napokat érni,
Nem csak álmodozni,
Írásba beszélni.

Mindennap megírod,
Én is visszairom:
Ehj, de olyan hideg
A csók — a papíron.

A desentor.

— Lapunk eredeti közleménye. —

A kereszt tövében ült.

Szakadozott ruha volt rajta, citromsárga hajtokával. Nem volt még öreg, csak a vándorlás, a kétségbeesés hagyta bélyegüket az arcán. Várni látszott valakire. Csakugyan jött is egy szép karsu leányzó. Szeme mint a pokol, ajka menyország.

Nem törődött vele.

Messziről távcsövet formált a tenyeréből, azután behúzódott a bozótba és befogta a fülét.

A leány letérdelt a feszület elé s morgott valamit, aztán leült az országot másik szélén, szemben a feszülettel.

Akkor megint előjött és elfoglalta előbbi helyét. Azután bámult a kék levegő égbe. Egyszer meglátta a mit keresett. Meg sem mocczant, ült nyugodtan és bámult tovább.

Pedig, bizonyomra szép menyecske volt.

Ha az ajkát csókolod, a menyben vagy; ha az arcát, akkor földi rózsá lugasban. De ha szemét ihleted, bizony benne vagy a tüzes pokolban. Parázs dereka mint a fiatal fűz hajlott meg, mikor letérdelt és mondotta a miatyánkot. Mikor ott tartott, hogy „Es szabadíts meg a gonosztól...“ két tenyeret érzett a vállán.

Feljédt szörnyen.

— Jézus! Kegyelmed az, Mihály bácsi?

— Én vagyok Rozálkám, jössz-e velem, — és átfogta a derekát két karjával. Ereszsen el, Mihály bácsi, erőlködött a kis galamb, de még sem birt szabadulni.

Mit akar tőlem, Mihály bácsi?

— Ne félj Rózsai, nem rabollak el. Pedig szeretlek.

— Hát mit akar?

Mit akarok? Könnyű nektek! Látod ezt a ruhát? Hat éve viselem. A mióta megszöktem a katonaságtól, meg vissza vittek, ültem benne három évet.

— Hej Rózsai, csak te miattad. Odaadtam volna a lelkem üdvösségét, a lelkemet egy csókodért. Nem akartad! Nem akartad észrevenni, hogy örült voltam, hogy látásod a menybe vitt volna, onnan a pokolba.

Nem. Hagytál ténferegni bánatommal, mint a faluból kivert kutyát.

Könnyezett.

A menyecske is ellágyult.

Olyan becsületes kinézése van kigyelmednek Mihály bácsi.

— Látod, Rózsai, hogy elfogott a bánat? Ej, semmi közöm hozzá. Megesküdtem a bátyádnak, hogy nem foglak bántani.

Akkor, tudod, mikor rátok gyujtották a házat.

hibás: a liberális párt s liberális programmal megválasztott szeretett országgyűlési képviselőnk, Gajáry Ödön.

Eddigélé nem tudhatta még azt sem a szabadelvű párt, sem Gajáry Ödön országgyűlési képviselőnk, hogy akkor tesz helyesen, ha a Hegyi Antal s pártja kívánságainak teljesedését megakadályozza.

Nem kell bolondot kívánni, ha a teljesedésétől félünk, nem kell az ellen izgatni, mivel egy fedél alatt akarunk lakni, hanem a törvény korlátain belül maradva, nem bántani a másét és annál kevésbé engedni a magunkét.

Ha ezt a taktikát követték volna, nem kellene majd a közel jövőben mint hirdetik nagyobb ártéri adót fizetnünk, mint a milyent az ártérfejlesztés után elértünk.

Lapunk előző számában jeleztük, hogy mi volt pártunk álláspontja a társulat megalakulása idején és máma. A szabadelvű párt nem óhajtotta, hogy Csongrád város ártéri birtokossága a társulat kebelébe bevonassék s akkor, mikor Baross Gábor miniszter a társulatot megalakította, azért küzdött, hogy Pallavicinivel legalább pénzügyi külön állásunk legyen, ámde ezt elérnie nem sikerült. A midőn Csongrád város ártéri birtokossága a társulat megalakulásával az adó alapon való kivétel révén 16 ezer hold mentesített terület után évi 37 ezer frttal sújtott, míg Pallavicini 29 ezer hold mentesített föld után csak 32 ezer frttal, a szabadelvű párt azért tűrte azt, mert biztos tudatában volt annak, hogy az ártérfejlesztés befejezése után ez az állapot meg fog szűnni s a mivel az igazságtalanul megterheltek többet fizettek, az nekik vissza fog térülni.

És nem-e ez lett a következménye, ma a befejezett ártérfejlesztés után, ha a társulat együtt maradt volna, a

csongrádi ártéri birtokosok 37 ezer frt helyett 16 ezret fizetnének s a jogtalanul beszédett 143,659 frt viszszerítetnének.

Hogy állunk ma: a társulat ketté osztott s éppen önök jajdulnak fel, hogy az adósság egy jó nagy része nyakunkon maradt, a kiadási arány másfél annyira szökik fel.

Ki ennek az oka? Ki adott Pallavicininek ürügyet, hogy azt a miniszter előtt indokul hozva fel, a társulat kebeléből kiválják?

Ki zavarta meg a társulatban az eredményes működésre annyira szükséges belbékét, mely a szétválasztó miniszteri rendeletnek főindoka?

Ki volt az, ki a miniszter által megindított s a m. évi december 10-iki közgyűlésen megkísérlett egyezkedést visszautasította, ez által mintegy felhatalmazta Pallavicinét, hogy adjon a mit akar?

Bizonyára nem a szabadelvű párt, hanem mindenütt az a mindenható ellenzék, melynek követése Csongrád város népét anyagilag annyira aláasta.

Csak legalább a saját szülőttüket ne tagadnák meg s lenne bennük annyi becsületérzés, hogy az elkövetett rossz után szégyenlenék magukat, ne pedig a más vádolásával takarózzanak.

Tisztelt Hegyi Antal ur! A szabadelvűpárt ezért nem vett részt az önök izgatásaikban, mert előre látta az eredményt, melyre az vezetett. Azért nem volt jelen a decemberi közgyűlésen, mert képviselőtével a nép más ruházott fel s különben is engedte, hogy akik megkezdték ezt a munkát, fejezzék is be.

Ha jól hisszük, Hegyi Antal ur, az elejétől a végéig ott volt, részt vett az egyezkedő közgyűlésen is, ha olyan sérelmes a Pallavicini ajánlata miért nem emelte fel szavát a népert s vétette még fel azt a 260

ezer frtot is az egyesységbe, melynek még legalább fele részét állítólag Pallavicini tartoznék megfizetni, miért nem kérdezte meg, honnan nyer most már megtérítést az a 143 ezer frt, melylyel az adó után való kiadás útján Csongrád város ártéri birtokossága többet fizetett be?

Tekintsen csak széjjel s meglátja, hogy azok a vádak, melyekkel ön a liberálisokat illeti, éppen önre hullnak vissza, mert ez idő szerint éppen ön hazudik és rágalmoz s ön az, ki a közgyűlésen jelen volt s kötelességét nem teljesítette.

De úgy látszik, szorosán ragaszkodik ahhoz a közmondáshoz: „Ha teted, tagadd“.

== Közigazgatási bizottság. A vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 3 án délelőtt tartotta e havi rendes ülését a szokott helyen, Vadnay Andor dr. főispán elnöklete alatt.

Az alispáni előadmányok közt legelőször Szentés város képviselőtestületének azok a famózus közgyűlési határozatai voltak érdekesek, melyekkel a szentesi első könyvnyomda-részvénytársulatnak Sima Ferencz vezérigazgató s a munkások és őstermelők téztakészítő szövetkezetének Burján Lajos elnök-igazgató kérelme folytán, a nevezett két részvénytársulat több mint 1000 frtot tevő községi pótdóhátraléka lefizetésére, a f. évi szeptember hó végéig fizetési haladékot adtak.

Csató Zsigmond dr. alispán ismerteti az ügyet, felolvassák a folyamódványokat, a közgyűlési határozatokat és a főlebbezést, mely azokat megtámadja. A mellékelt adófőkönyvi kivonatból kiderül, hogy p. a malomrészvénytársulat adóját, fentállása óta soha se fizették s így szaporodott fel 1893-tól máig a hátralék 600 frtot haladó összegre községi pótdóban. Es erre az összegre adott a képviselőtestület Sima s tá többsége fizetési haladékot szeptember vé-

Éppen arra jártam, reám fogták.

Hej, pedig Rózsai, mindent elveszítettem, csak a becsületed maradt meg. Azt is el akarták venni. Nem fájt, a bátyád hitt nekem. Csak az nyilallott szívembe, mikor te azt mondtad: „Én láttam, a desentor volt.“ Ez volt a gyilkos. Meggyűlöltelek akkor. ... Ne félj Rózsai, nem bántalak. Csak azt akartam megmondani, hogy még ember vagyok, ha itt lakom is az erdőben. Csináltam magamnak egy kis házat, olyat mint egy kis kuczkó. Azóta sem voltam benne. Vánok, jövök, menek! Hej Rózsai, pedig de jó dolgunk lett volna.

Ej öreg — és megtörtülte az ingujával kezét — de megindulsz, te vén — desentor.

A menyecske rávetette nagy, pokoltűzű szemét.

Most nedves volt.

— Megtud bocsájtani, Mihály?

— Eredj hugom, megbocsájtottam már.

— Bucsuzóul hadd csókoiom meg egyszer.

— Látod, Rózsai, az a leányzó arca a feleségem. És a desentornak még van becsülete.

Keményet ütött a mellére.

Hadd csókoiom meg legalább öt.

— Azt megteheted, Jó lélek szegény.

Egyedül ő hitte el, hogy nem vagyok bűnös... Megmondhatod a bátyádnak, hogy a desentor sokat vétett, sokat szenvedett, de kettőről meg nem feledkezett; becsülete megmaradt és a bátyádat nem szidta soha.

Karon fogta a feleségét és befelé indultak a bozótba. Még onnan is visszahallott.

Okos ember a bátyád, hej ha te is olyan lettél volna!!

Gyarmathy László.

Ködkép.

Irtá: Sz. Szigethy Vilmos.*

Egy ködkép imbolyog előttem,
Egy vágy, a melynek nincs neve
S a lelkem annyi sejtellemmel,
Rajongó vágygyal van tele.
Ah ugy szeretnek messze szállni,
Keresni egy boldog tanyát,
A hol ha meggyötört az élet
A szerelem nyugalmat ad.

El, messze-mesze, más hazába
Hol fényes álmok közepett,
A te ölelő két karodban

*Nagybeeskereken, a hírlapírás napi robotjában él s dolgozik ez a nem mindennapi tehetségu poeta, kinek versére fölhevítjük az olvasót. Egy kötetű Nebántsvirág címmel nem régiben jelent meg. A szerk.

Keresnék egy újabb életet.
Feledve lenne szenvedéseim,
Egymásnak élénk ott csupán
S a mig dalolgtamál nekem,
Fejem kebledre baltanám.

A szerelem...

A szerelem csupán csak álom,
Ha szőpet álmodunk
Gyönyörmámorban ring szívünk
És boldogok vagyunk,
S ha megsajdul a szív, remegve
Keserű bánatán
És epezt a szerelmi kétség
Tán álmodunk csupán.

Nem szalmatűz...

Nem szalmatűz az én szerelmem,
Mely pillanatra fellobog,
Az életem végeig szeretlek,
Tanum az ég, a csillagok.

Nem játszom én a te szíveddel,
Ne félj, én hozzád hű leszek,
Csak ugy szeress te is, ne másként
Mint én szeretlek tégedet.

geig akkor, mikor Szentesen 13000-et haladó adóegzekuciót szegényembereknek könyörtelenül végrehajtottak a múlt évben.

Az alispáni határozati javaslatot, mely a megfelelő közgyűlési határozatok megváltoztatja és a városi tanácsot a pótdóhátralékok szigorú behajtására utasítja, — a közig. bizottság egyhangulag határozatára emelte.

Alispán bejelenti ezután, hogy Keviczki Sándor tömörkényi jegyzőt, ki ellen a közig. bizottság fegyelmi eljárást rendelt el, első fokon 30 frt pénzbüntetésre ítélte, mely ítélet azonban még nem jogerős.

A belügyminiszter, — mint erről már hírt adtunk, Csongrád községnél, az állami anyakönyvvezető segítségére, a tárcája terhére egy rendszeres napidíjasi állást engedélyezett. A járási főszolgabíró véleménye alapján ez állásra a közig. bizottság Bozó Mihály, volt csongrádi levétárost terjeszti fel azzal, hogy a belügyminiszter a nevezettet kizárólag a születési és halálzási anyakönyvek vezetésére hatalmazza meg.

Kistelek község azt kéri a belügyminisztertől, hogy vagy 400 frtban állapítsa meg — tárcája terhére, — az anyakönyvvezető kiegészítésére engedélyezett egy irnok fizetését, vagy pedig a községben önálló anyakönyvvezetőt alkalmazzon. Ezt pártólóan fogják felterjeszteni.

Az alispán bemutatja a mindszentbaksi műút újabb építési terveit, melyek szerint most már ez a műútépítés az eredeti költségtervezet keretében kivihető lesz. A bizottság a terveket a maga részéről elfogadja és fölülvizsgálás végett felterjeszti a kereskedelemügyi minisztériumhoz.

Az ezután következett szakreferádák közt a tanfelügyelőnek volt néhány érdekes előadmánya.

Nevezetesen bemutatta a horgosi népiszkolai tanítók megújított díjleveleit, miknek kötése a tanítók fizetésjavítása folytán vált szükségessé.

Bemutatja Nagy Etelkának szentesi kisedovónővé történt megválasztásáról a jelentést, melynek alapján a bizottság a választást jóváhagyja.

Előterjeszti jelentését a megyebeli több község államsegélyének kimutatásáról. Ez az iskolai államsegély ma már 32.304 frt jelentékeny összegre emelkedett.

A kisteleki iskolaviszonyokat szomorúan jellemzi a tény, hogy 1000 s néhány tanköteles közül több mint 400 egyáltalán nem részesül elemi oktatásban. Ezzel kapcsolatban a tanfelügyelő szigorú tárgyilagossággal esetelte a Zsák Frigyes-féle esetet, mely Várossy Gyula kisteleki plebános orsz. képviselő révén parlamenti interpelláció anyagául is szolgált.

A tanfelügyelő kérte a bizottságot, hogy ellene vizsgálatot, a közelességüket hanyagul teljesítő, fölöttes hatóságokkal szemben tiszteletlenül viselkedő Zsák-házaspár ellen pedig fegyelmi eljárást rendeljen el.

A bizottság a tanfelügyelő ellen ily vizsgálat elrendelésének szükségét fentfokrogni nem látta. Ellenben Zsák Frigyes és neje ellen elrendelvé a fegyelmi eljárást, a vizsgálattal a járási főszolgabíró bizta meg.

Az államépítési hivatal szakelőadmánya során, Kiss Zsigmond indítványára bizottság elhatározta, hogy a szentesi pos-

taközlekedési zavarok elhárítása érdekében előterjesztést tesz a postaigazgatóságnak.

Végül Pollák Sándor dr. főorvos előterjesztésére, vizsgálatot rendeltek el a szentesi rendőrkapitányság ellen, a nagyszámu 7 éven alóli gyermekelhalálózással szemben tapasztalt hanyagságáért, mellyel a megbírságotlanó lelketlen szüléket futui hagyja.

Gyűlés vége fél 12 kor.

UJDONSÁGOK.

— **Tanító gyűlés.** Az elemi iskola tan-testülete ma délelőtt tartja rendes havi gyűlését az elemi iskolai igazgatói teremben.

— **A vadászati évad vége.** A vadászati törvény rendelkezéséhez képest az általános vadászati tilalom február 1-vel életbe lépett. Ezentul, augusztus 1-ig, csak kivételes vadakra: keresztül utazó vadkacsákra és vadludakra szabad vadászni. A seregestől keresztül utazó ludak és kacsák alatt olyanok értendők, melyek tavasszal dél felől északra a fini és észak-oroszországi mocsárokhoz vonulnak költés végett, honnét csak késő ősszel térnek vissza ismét dél felé. Augusztus 1-től veszi kezdetét a fogoly. augusztus 15-től pedig a nyul vadászata. Tehát a komoly, higgadt vadász február 1-én kitisztítja, beolajozza fegyverét, így a szepről csak augusztus 1-én veszi le. Az idej nyul vadászati szezonot vígan végezte be a helybeli vadásztársulat, Baghy Zsigmond birtokán, Gátéren. Az utolsó vadászon majd nem az egész vadásztársulat részt vett. Nyulban nem volt hiány, de vígságban sem. A farsztó, de kellemes vadászat után, a szíves házigazda terített asztallal várta a társaságot. Természetes, hogy az ebéd alatt és után, ősi szokás szerint, a felköszöntők sem hiányoztak. Az első pohár köszöntőt Sperling Béla r. kath. s. lelbész mondotta a szíves házi gazdára. A társaság mind addig együtt mulatozott, míg a vonat indulás ideje el nem érkezett. Természetes, hogy a vonaton is víg hangulat uralkodott. A víg vadászok azon reményben oszlottak szét, hogy jövőre hasonló kedélyességgel zárják be a vadászati szezonot.

— **Változó időjárás.** Ennyire szeszélyes időjárás talán évtizedek óta nem volt észlelhető, mint az idén. Azt lehet mondani, hogy 24 órától 24 órára változik az időjárás. Egyik nap fagy és már másnap valószínűs tavaszi eső esik. A m. heti esős időt hintelen fagy váltotta fel. Ma már, midőn e sorokat írjuk, sörű nagy pelyhekben esik a hó. Az idő megint annyira megenyhült, hogy valószínűleg esőre változik. Hogy azután ez a változó időjárás használ-e vagy árt a vetésnek, azt még eddig nem lehet megállapítani. Különbzen azt hisszük, hogy a majdnem egy évtized óta tartó szárazságra nem fog ártani ez a nedves időjárás.

— **Lopás az Eszes-féle malomban.** A m. vasárnap reggel 1/2 9 órakor a kik a nagy utcán jártak, szomorú jelenetnek voltak tanúi: Egy intelligens külsejű, lisztes molnár-ruhába öltözött, feltűnő, szép férfit két kezét összelánczolva kísértett végig egy fegyveres csendőr. A kik az illetőt ismerték, még csak álmukban sem merték volna feltételezni róla, hogy lopással esszekötött betörés miatt adták át a büntető igazságszolgáltatásnak. Koleszárovcics János, az Eszes-féle gőzmalomba volt alkalmazva mint főmolnár. Fizetése annyira tisztességes volt, hogy abból nejevel és öt gyermekével gond nélkül élhetett. Szinte csodálatos, hogy mi vitte ezt az embert a betörés és lopás büntetésére.

Eszes Imre okleveles gyógyszerész

vezette a malom üzletét. Midőn sógorával Szóke Pállal új év körül leaktarták zárni a könyveket, a készpénz sehoggy sem egyezett meg a bevétellel, amennyiben a wertheim kasszában nagyobb mennyiségű készpénz hiányt konstataáltak. Ettől kezdve Eszes Imre több ízben összeszámlálta a készpénzt, és azt tapasztalta, hogy hol 100, hol 10, néha csak 5—6 frt hiányzott a kasszából, úgy annyira, hogy a m. hét végén már 2700 fit hiányt tapasztalt.

Az irodába, hol a kassza állt, rajta és a főmolnáron kívül senki sem járt be. Így azután kénytelen volt a főmolnárt venni gyanuba, és mint bebizonyult, gyanuja teljes alappal bírt.

Koleszárovcics minden reggel 3—4 órák közt felkelt és először is Eszes Imre szobájába ment az iroda kulcsért. Midőn azt onnan kihozta, az irodába nyitott abból a czélből, hogy onnan a magtár kulcsát magához vegye. Az irodai asztalfiókban volt a pénzes szekrény kulcsa is. Midőn Eszes Imrében megérelődött a gyanu, hogy a pénzt a főmolnár hordja ki a pénzes szekrényből. sógorával, Szóke Pállal tanakodtak, hogy mi módon kellene a tolvajt megcsipni. Végre abban állapodtak meg, hogy az iroda mellett levő kamrának azon a részen, melyen egy vakablak-féle fülke van, át furják. Ezt annál inkább is czélszerűnek találták, mert mert az átellenes iroda falára egy fekete tábla volt függesztve és így, a furt lyukat észrevenni nem lehet. Ezen tervüket végre is hajtották. Ezután kísérletet tettek oly módon, hogy az egyikök a kamrába ment és fülét a lyukhoz illesztette, a másik pedig be ment az irodába és kinyitotta az az asztalfiókot, kivette a wertheim kassza kulcsát és azzal kinyitotta a kasszát. A kísérlet pompásan sikerült, mert a kamrában az egész műtét hallható lett.

A m. hó 30-án hajnalban Eszes Imre már akkor, midőn a főmolnár a kulcsokért ment, a lyuknál tilt és hallgatozott. De akkor az illető csak a magtár kulcsát vette ki, de sem az asztalfiókhoz, sem a kasszához nem nyult. A m. hó 31-én Eszes Imre ismét kísérletet tett. A főmolnár amint benyitott az irodába, azonnal hallható lett, hogy kinyitja az asztalfiókot, onnan kivieszi a pénzeszekrény kulcsát és azt kinyitja. Abban a pillanatban Eszes Imre kezében lámpával és jobb kezében forgópisztolyt tartva, az irodában termett. a főmolnár a nyitott wertheim kassza előtt meglepetve állt meg, miközben Eszes Imre a pisztolyt mellének szegezte. Egyuttal sógora, Szóke Pál után küldött, kivel már előre megbeszéltek, hogy hiradás esetében csendőrökkel fog ott megjelenni. Ezután az iroda ajtót rá zárta a főmolnárra. Mielőtt azonban sógora a csendőrökkel megérkezett, az ajtót kinyitotta. Ezt a pillanatot felakarta használni a főmolnár, kiakart törni. De Eszes Imre utját állta és a szökni akaró főmolnárt a földre teperte. Erős dulokodás fejlődött ki és valószínű, hogy az izmos főmolnár lett volna a győztes, de a lármára a malom személyzete közül többen herobantak és a szökevényét leteperték a földre. Csakhamar megérkeztek a csendőrök, kik a tények felvétele után, Koleszárovcicsot a rendőri hivatalba kísérték. Kihallgatás után, át adták a bfenyítő kir. bíróságnak.

Különbzen Koleszárovcics mindent makacsul tagad. Azt állítja hogy a kasszát nyitva találta és azért vette ki a kulcsot,

hogy azt becsukja. Azonban a bizonyítékok annyira összeválnak és oly súlyosak, hogy a büntető igazságszolgáltatás kezei közül, minden tagadása dacára is, alig lesz képes kimenekülni.

Lefokozott adótárnok. A pénzügy-miniszter 1. évi január 17. en kelt 94.818.97. számú rendeletével Török Vidor csongrádi adótárnokot — kinek tisztviselőhöz nem illő hátrányos magaviselete már oly sokszor keltett közmegebotránkozást — rangjától megfosztotta, ellenőrré lefokozta s a nagy-sam-kuti kir. adóhivatalhoz osztotta be. Örvendetesen vesszük tudomásul, hogy városunk levegője végre megtisztul ennek az urnak a távozása által, csak azt sajnáljuk, hogy miként tudott nemezisse ily sokáig várni, réz rászolgált ő már ennél még nagyobb büntetésre is. Az a védekezési módszer tehát, melyet eddigi feyvelmi eseteinél használt, t. i. hogy feyvelmibe tisztársait is belekeverte, ez alkalommal csütörtököt mondott s minden vádaskodása dacára beleesett az ő ásta verembe.

Munkácsy Mihály megőrült. Ez a borzasztó hír remegtette meg minden magyar ember lelkét, mely 2—3 nappal ezelőtt kelt szárnyra. Sajnos, a hír nem volt alap-talan. A világhírű festő, a magyar nemzet büszkesége valóban megőrült. Munkácsy Mihály, ki eddig Godesbergben töltötte nap-jait ugyszólván teljes öntudatlanságban, néhány nappal ezelőtt dühöngő örültségbe esett. A szerencsétlen mestert most a Bikhartz-féle gyógyintézetbe vitték, mely Bonn mellett Endenichben fekszik.

Kétszer adta el. Kuruczleki János helybeli földmives ingatlanának le-gelőjárandságát kétszer adta el és így telek-könyvhamisítást követett el, a mi ugy volt lehetséges, hogy az első vevő nem iratta telekkönyvileg a nevére a járandóságot. Így történetesen meg aztán, hogy az ingatlant még egyszer eladta. A vád nem volt a tár-gyaláson teljesen beigazolható és a törvény-szék felmentő ítéletet hozott. A kir. ügyész és a káros fellebbeztek a táblához.

Bál. A „Magyar Király“ szállodá-ban az „önkéntes tüzoltó egyesület“ saját pénz-tára javára ma este zártkörű táncmulatságot rendez.

Elcsapott tanítók. A vallás- és köz-oktatásügyi miniszter Groza Gábor, Drinta Kálmán és Tufeszky Vasillie gör. kel. nép-tanítókat a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedeteik miatt a tanítástól eltiltotta.

Vadállatok értéke. Hamburgban nem rég egy csapat vadállatot adtak el állatse-regletek részére. Egy csoportért, a mely 3 oroszlánból, 2 tigrisből, 2 párduczából, 1 je-ges medvéből és 4 kutyából állott, 40 ezer koronát adtak. Egy drb penautrigris 50 ezer koronáért kelt el, 1 drb elefánt 8000 koronáért, 1 drb oroszlán 1600 koronáért.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásó-dás ellen legjobb hatású szer a Réthy-féle pemetefü-czukorka, mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld Réthy Béla, gyógyszerész Békés-Csabán. 10—10

C S O N G R A D I L A P

A prüsszentés.

Mikor valaki prüsszent, legtöbb népnél szokásban van valami jót kívánni; a magyar ember azt mondja: egészségére váljék! Így volt az a legrégebb időkől fogva ugy nálunk, mint a legrégebb népeknél. Már Nagy Sándor idejében sokat törte Aristoteles görög bölcs fejét azon, hogy a régi szokásnak okát kiku-tassa. A görögök hitregéje azt mondja, hogy Prometheus néhány napsugárt kis edénykébe zárván, azt szobrának orra alá tartá, mire az erősen prüsszögni kezdett, így kellett leg-első jelét adni életének. Bölcs Aristoteles eldönt az igen furcsának tetszett és nem is fogadta el azon véleményt, mintha az embe-

rek az eseményre czélozva kívánnának jót a prüsszentésre: hinnen azt tartá: mivel az orr a test egyik legbecesebb része, az ember e nagybecsülését annak legfőbb működésére a prüsszentésre is átviszi s ezért jött divatba ez alkalommal jót kívánni.

A zsidók azonban másképp vélekedtek. Ők ugyanis azt tarták, hogy a legelső idők-ben az ember életében csak egyszer prüss-zenthetett, de ekkor meg is kellett halni bele. Így tett ez egész Jákóbig. Kérésére ő neki engedte meg az Ur, hogy életében akár-hányszor prüsszenthetett, a nélkül, hogy meg-halt volna. Ez időtől senki sem halt meg bele, mindazon által a prüsszentéstől való halálfelelem feunmaradt továbbra is, azért mondták utána mindenkor: egészségére vál-jék! Ezek után nem csuda, ha a görögök a prüsszenésre azt mondták: élj!... a rómaiak pedig: légy egészséges! ugyannyira, hogyha prüsszenéskor senki sem volt jelen, ezt min-denki maga is elmondta, még pedig fennszó-val önmagának. Egy epigrammban olvassuk, hogy bizonyos Proclus nevű rómainak akkora és oly hosszú orra volt, hogy meg sem hall-hatá, ha prüsszentett és így a szerencsétlen még azt sem mondhatá rá önmagának: éljék!

Afrikában és Amerikában is ép ugy, mint nálunk, szokás köszönteni a prüsszeu-tést. Ha Monomotapában a király elprüsszenti magát, akkor ezt különféle szertartások és imák közt az egész országban kihirdetik, hogy így a legkisebb alattvaló is elmondhassa rá üdvözlétét. Brém Alfréd állítása szerint a kafferek soha sem prüsszentenek és így soha-sem mondhatják: egészségére váljék!

De a prüsszentésnek a babona is külön-féle jelentéseket tulajdonított. Így különféle jelentősége van, ha reggel, déiben vagy este, így mászt jelent, ha hétfőn, kedden stb. tör-ténik az. Sőt a babona terjesztő álmoköny-vek az ily prüsszentésekhez számokat köt-nek, melyeket a balga hitűek a lutriba meg is tesznek és ha nyerne, ezt nem a véletlen vakszerencsének, hanem a prüsszentésnek tulajdonítják, iszonyu bölcsen. Ha valaki be-széd közben prüsszent, azt mondják rá: igaz; ha ez gondolkodás közben történik, azt fele-lik: igaz a mit gondoltál. A régiéknél rossz jel volt, ha valaki fölkeléskor elprüsszente magát, ellenben déltől éjjelig mindig jót je-lentett. Mily szerencsétlen azon ember, ki ily csekélységeknek nagy jelentőséget tulajdo-nítva, oktalan és babonás sejtelmekkel, elő-itéletekkel gyötri, kinnozza árva lelkét.

De végre mégis a józan felvilágosodás mindinkább háttérbe szorítja az ily oktalan babonákat, melyek lidérezkőnt nehezdedek a tudatlanok lelkeire. A műveltebb körökben nem divat ez már többé. Ohajtandó is, hogy az ily apró szokások elavuljanak minél ha-marabb, mert így nem lesz, mi az embert régi babonáira emlékeztesse, előítéleteivel is végkép fel fog hagyni.

Kovács Henrik.

Közönség köréből.

E rovatért nem felelős a Szerk.

A szegedi kir. tkvi törvényszékhez történt kineveztetésem folytán Csongrádról elköltözöm; ennél fogva mindazon jó bará-taimnak és ismerőseimnek, a kiktől szemé-lyesen el nem búcsuzhattam, ez uton mon-dok szívélyes isten-hozzádot, kérve őket, hogy tartsanak meg továbbra is baráti em-lékezetükben, mint a hogy én nem fogom feledni őket soha.

Zsiga János,
kir. s. tkvezető.

Felelős szerkesztő: Eder János.
Kiadólaptulajdonos: Weisz Márk.

Pénzkölcsön 10—3

birtokra, házakra, gyárakra és gőz-malmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4 1/2 százalékra, 50 évre 4 szá-zalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblá-zásra 6 százalékra.

Pénzt

váltóra 5—6 százalékra 10,000 frtig gyorsan és discretio mellett szerez, — valamint drága adósságokat convertál, ugyszintén váltókat leszámítottat

SCHWARCZ MÁRTON

Budapest, VII. Miksa-utca 11. sz.
Kitünő referenciákkal szolgálhatok.

Az én gyártmányaimat mint kitünőt és olcsót ismernek!

Remontoir nickel óra 3 frt 50. Remontoir ezüst 6 frt; Remontoir anker spirál brejnet 15 köre 10 frt. 16 köre chaton szistema üvegfedél 12 frt. Wecker óra, ankerjárás, világító primafaj 1 frt 70; Regulateur 1 napig járó ütövel 5 frt 75; Regulateur 10 napig járó ütövel 8 frt 50. Illusztrált árjegyzék, órák, láncok k. Regulateur arany- és ezüst nemlekről a legegyszerűbbtől a legfinomabbig ingyen és bérmentve. Nem tetszés esetén az arut kieseréljük vagy a pénzt visszaadjuk

Engen Karecker, óragyár 38 sz.

Bregenz am Bodensee. 20—14

Két évi jótállás.

A nagy Krach!

NEW-YORK és LONDON nem ki-mélték az európai szárazföldet s ennek következtében egy nagy ezüstáru gyár indítatva érezte magát az egész kész-letet egy igen csekély árért áruba bocsájtani. Küldünk tehát bárkinek 6 frt 60 krért u. m.:

6 drb legfinomabb asztali kést angol pengével,
6 drb am. patent ezüst villát egy da-rabból,
6 drb am. patent ezüst kanalat,
12 drb am. patent ezüst kávés kanalat,
1 drb am. patent ezüst levesmerőt,
1 drb am. patent ezüst kávés nagy ka-nalat,
2 drb am. patent ezüst tőjástartó,
6 drb angol viktorja táca,
2 drb meglepő szép gyertyatartó,
1 drb thea-szűrő,
1 drb legfinomabb czukorszűrő.

44 drb összesen csak 6.60 kr.

A fenti 44 drb tárgy ezelőtt 40 frt volt és most csak 6.60 krért kapható. — Az amerikai ezüst teljesen fehér marad 35 évig, melyért kezeség nyuj-tatik. Legnagyobb bizonyítéka annak, hogy a fenti hirdetés

nem szédélgesen alapul,

kötelezem magam ezennel nyilvánosan arra, hogy ha valakinek az áru nem tetszene, azt minden vonakodás nélkül vissza veszem és a pénzt vissza adom, ne mulassza el tehát senki ezt a nagy-szerű alkalmat, hogy ezt a garnitúrát beszeresse, mivel nagyon alkalmas

lakadalmi és alkalmi

ajándéknak, mely minden háztartásban szükséges.

Kapható csak:

A. HIRSCHBERG

Haupt Agentur der vereingten amerik. Patent

Siberwaaren fabrik

Wien II. Rembrandstrasse 19. — Tellephon Nr. 7114.

Szétküldés utánvétellel vagy az összeg beküldésével.

Tisztító por 10 kr.

Valódi csak az itt jegyzett védjeggyel.

Kivonat az elismerő levelekből:

Becses evőeszköz küldeményét megkaptam, nagyon megvagyok vele elégedve, kérek még ugyan-olyan 44 darabból álló patent ezüst garnitúrát után-vétellel részemre küldeni

Bozsóvit, Krassó-Szörény megye 18/VII. 1896.
Keresztes Sándor, fűszolgabíró.

Pilis, 1896. augusztus 24. (Pestm.)

T. ez. A garnitúrával megelégedve kérem sógorom báróné Nyáry szül. Somogyi, Szuntára 3 olyan gar-nitúrát küldeni.

